

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fil. Negyedévre. 3 kor. — fil.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fil. Negyedévre 4 kor. 50 fil.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Vigyázz! jön a kvóta.

Hogy Magyar-országon és Ausztriában, mihelyt közösködnek, elkeresztelt osztrák érdekekről van szó, mibe sem veszik az alkotmányt, azt régen tudjuk, de hogy van bátorságuk önkényesen intézkedni, a parlament jogait minden tekintő nélkül konfiskálni, azt még sem hittük volna.

Néhány év óta a király döntötte el a kvótát, mert a parlamentek nem tudtak megegyezni.

De most már a magyar képviselőház és a Reichsrath kvótaküldöttsége teljesen megegyeztek és már két hete beadták egybehangzó jelentéseiket. Nincs tehát semmi akadály, hogy a két törvényhozás a parlamentáris uton létrejött egyezményt le is tárgyalja. Csak ha a két Ház visszatartja az egyezményt, dönthet a korona.

Ahhoz, hogy az osztrák kor-

mány fél a kvóta-vitától, nekünk semmi közünk, de az mégis hihetetlen, hogy a magyar képviselőház szétmenjen a nélkül, hogy a kvótával érdemben foglalkozott volna. De még akkor is, ha a magyar képviselőház elfogadja és az osztrák kormány elszikkasztja a javaslatot, nincs helye döntésnek, hanem meg kell tagadnunk a hozzájárulást a közös költségekhez, mert az osztrák Reichsrath együtt volt és van a bizottságok egyezkedése után és törvényes kötelessége a javaslatot tárgyalni. Így kívánja a magyar alkotmány.

Jó lesz vigyázni a magyar kormánynak és a kvótát legalább magyar részről letárgyalatni, mert néha a bot is elsül és még a magyar parlamentben is megeshetik az a csoda, hogy vád alá helyezési indítványt terjesztenek be a törvényes intézkedések szárdékos elmulasztása miatt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Képv. előház ülése. —

A jegyzőkönyvolvasás egyhangúságát ma hangos verébesiripelés zavarta meg. — Ugyanis még az ülés meguyítása előtt egy veréb tévedt az ülésterembe. Apponyi azonnal kiadta a parancsot Farkas János főterembiztosnak, hogy a verebet, melynek nincs mandátuma, távolítsa el az ülésteremből. Nosza megindult a vadászat a verébre, melyet azonban nem tudtak elfogni. Ott csiripelt a teremben az egész ülés alatt.

Az irományok előterjesztése után hozzáfogtak a sovány napirend lemorzsoláshoz.

A képviselőház 1903. évi költségvetési előirányzatát Baross Gusztáv előadó ismertette. A költségvetést vita nélkül megszavazták.

Az új országgházban szervezendő műszaki hivatal tárgyában előterjesztett jelentés tárgyalásánál

Holló Lajos utal arra, hogy az új parlament homlokzatán a magyar állam címere ép oly kis alakban van elhelyezve, mint a többi országrészek címerei. Azt tartja, ha valahol, hát itt ki kell domborítani a magyar állami címet.

Apponyi Albert megígéri, hogy a főrendiház elnökével egyetértve, a dolgon segíteni fog.

Madurász József kéri, hogy ezt a je-

A tetőn.

Irta: **Robert Francheville.**

Hármat — természetesen hajnali hármat — ütött a szomszédtemplom nagy toronyórája. Derengő fény világította be az ég peremét és az éj sötétjét mosolygó hajnalpír váltotta fel. Egy tudományos előadásról tértem haza, amelyen az összehasonlító boncztan érdekfeszítő témájáról esett sok, de nagyon sok szó. A hátam csak úgy borzongott az anatómia rideg tudományától és éjtétajt úgy éreztem magam, mintha engem bonczolnának. Friss levegő után vágytam. No meg egy kis nyugalom után. Mert bonczolás után bizédes a nyugalom.

Végre haza értem. Kicsinyke padlás szobámban fülledt, folytó volt a levegő. Kitártam az ablak szárnyát és lekem odaröppent az átelleni, csipkefüggönyös kis szobácskába, ahol egy kedves fiatal leány álmodta hajnali álmát...

Merengve néztem az átelleni ház tetejéek szárke fedőcserepeit... Amint így végigpillantottam a szomszéd házak kémény-

világán, valami különös tárgyon akadt meg a tekintetem.

De mit láthat az ember hajnali három órakor Páris háztetőin?... Bádorgatórnát, füstös kéményeket, vándor macskákat, vagy pedig semmit, főleg ha sötét van és az ember nem lát...

De szerencsémre a hajnali csillagból még annyi világosság szűrődött le a földre, hogy a szomszéd háztetőn jól kivethettem egy ember alakjának sötét körvonalait.

Igen egy embert láttam!... Egy valószínűs élő embert, aki hallgatag bámult — a hajnalba.

Majd felém fordult és rám szegezte tekintetét!

Nem vagyok félnék ember... De mégis valami olyat éreztem, amit csak egy nyulszív érezhet.

Agyam lázasan lüktetett, de azért összeszedtem az eszemet és gondolkozni kezdtem:

— Hogy valaki ott fent van a háztetőn, azt látom. Mert ha nem volna odafent, nem látnám. S mivelhogy fent van — nem lehet lent. Mert ha lent volna, nem lehetne

fent és ha nem látnám, hogy fent van, lent is lehetne... De mért van fent és mért nincs lent? — S mért fent van és nincs lent: — tehát nem lehetnek jó szándékai.

Betörő!... Mindkét kezében valami farkos bot félét tart, amelyekkel bizonyára fejeket tör be — ő!... Megborzongtam, remegtem, reszkettem.

Csak négy-öt lépésnyire volt az ablakomtól. Könnyen bentteremhet a szobámban — s én egyedül vagyok.

Oh! Nemcsak a jég hátán, de még a háztetőn is nehéz az élet!

Hősies elszántsággal lapultam meg a fal mellett. Sietve lekaptam a falofüggő mérgezett hegyü lándzsámat, az arab jata-gánomat és régi muskétámat, amelylyel még a dédapám hadakozott. Gyorsan magamra vettem a rozsdás mellvértet, előkerítettem a kovás puskát és egy angol dum dum revolvert, amely tizenkét robbanó golyóval volt megtöltve... Aztán felkaptam bárdomat és készen voltam a harcra.

Az ember még miedég ott volt! Rám meresztette gyilkos tekintetét, mint mikor nubia párduczka készül ráugrani zsákmányára.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: Harmat-arcporát (pouder) mely készítmény üde szint kölesönöz az arcznak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Créme a Harmat-szappannal együtt használva az arcz-bőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben fehér, rózsás s krém-színben) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Festszínben** mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 koronás.

len ést tüzzék ki egyik jövő ülés napirendjére, mert a tárgy fontos.

Apponyi e közben az elnöki széket átadja Dánielnek és lemegy a régi helyére. Madarasszal szemben azt mondja, hogy a jelentést már tegnap tüzték napirendre. A mi magát a szőnyegen lévő kérdést illeti, kéri a Házat, hogy járuljon hozzá, hogy az új országházban a műszaki teendőket egyelőre hagyják meg a mostani királyi ellenőrségi hivatal kezében. (Általános helyesítés)

Pichler Győző azt hiszi, hogy az új országház műszaki fenntartása roppant költségeket fog igényelni. Bizonyos aggodalommal fogadja ezt a javaslatot, hogy ugyanazok a közeg-ek ügyeljenek fel az új országházra, a melyek azt oly pazarlással építették.

A többség ezután a jelentést tudomásul vette.

Most áttértek a József műgyetem újjáépítéséről szóló javaslat tárgyalására, melyet Kammerer Ernő előadó ismertetett.

Zboray Miklós kifogásolja, hogy az új műgyetem tervezése nem pályázat útján, hanem kéz alatt adatott ki egy műépítésznek. Kifogásolja a terveket is laikus szempontból. A Dunáról nézve az épület egy nagy raktár benyomását fogja tenni. Több dologra nem lát költségeket előirányozva és tart attól, hogy ismét majd póthiteleket fog a kormány kérni.

Kammerer Ernő előadó Zboraival szemben védelmébe veszi a javaslatot és azt mondja, hogy a műgyetemeket máshol is kebelbeli tanárok tervezték.

Zboray: De nem építették a rajztermeket a nyugati oldalon.

Wlassics miniszter azt mondja, hogy annak idején az összes terveket be fogja mutatni a Háznak. Most csak a kémiai intézet terveit mutatta be, mert csak erre kért költségeket. Cziglert azért bizta meg a tervezéssel, mert ez a tanár már azelőtt is angazsirozva volt ebben a dologban és anyagi áldozatokat is hozott a tervek elkészítésénél. Különben a tervek annak idején nyilvánosságra hozattak.

Egy eiszánt ugrással kiint termettem a háztetőn és ott álltam szemtől-szembe ellenségemmel. Tanum rá az ég csillagai és a környékbeli szélkakasok.

Ránéztem a banditára — ő rám nézett. Jól láttam az arcát. Két testes palaczkot tartott a kezében.

Nem akartam rárohanni és megölni, mint egy fiókverebet, amelyik nem védheti magát. (A lovagias érzést a muskétás dedapántól örököltem.)

Egy őrtálló katona szigorúságával kérdeztem, hogy kicsoda, micsoda?

Rám bámult és borizú hangon dünynyögte:

He? Mi az?... Mit akarsz?... Te vagy az? Nem vagy az? — Hagyj békében! ... Nem vagy otthon... hát mit akarsz?...

— Részeg tők! — szoltam hozzá szigoruan, röviden és velősen. — Mit keresel itt ilyenkor? Beszélj!

Az egyik üveg hirtelen kiesett a kezéből. Üres volt, föllállt és majd hogy nekem esett. Dülöngözt a bortól. Csak most ismertem rá: a szomszéd kéményseprő volt...

— Oh kedves öregem! — szolt hozzám szelíden, hizelegve. — Hogy mit keresek én itt ilyenkor? Hát — hát semmit. Iszom! Minden korcsma be volt már zárva s így ide jöttem — a te... tetőre — i... i... inni! Te... te is fizethetnél egy palaczkkal — Ne szégyeld magad, hisz i... itthon vagyunk!

Várady Károly: A kiadást nem fogadhatja el. Mig itt a fővárosban díszes palotákat emelnek a kulturának, addig az országban nyomorognak a kultura igazi apostolai a tanítók. Dehát annyi pénze van az országnak, hogy csak úgy dobálódzik a milliókkal. Két határozati javaslatot nyújt be. Első javaslata szerint a miniszter előbb a tanítók fizetését rendezze s ha az létesül, akkor építsenek. Második javaslata szerint, ha az elsőt el nem fogadják, az építkezés a legszerényebben és legolcsóbban történjék.

Hieronymi Károly: Azt a kritikát, melyet az egyes szónokok gyakorolnak a kultuszminiszterre, nem tartja sem igazságosnak, sem helyén valónak. Ő egész más nézetet van.

Förster Ottó: Képtelen!

Hieronymi: Szükségünk van arra, hogy a kulturális irányban lépést tartsunk a külfölddel s ezért a felvetett összeg épen nem pazarlás. Nem tartja helyén valónak azt sem, hogy a parlament ilyen részletesen foglalkozzon ez ügynek egyes kicsinyes részleteivel. Ebből semmi hasznunk nincs, csak idő pazarlás. (Nagy zaj a néppárton. Elnök csenget.)

Zboray: Hát az kicsinyes dolog, mikor milliókkal dobálózunk? (Zaj.)

Hieronymi: A törvényjavaslatot elfogadja.

Molnár Jenő: Csatlakozik Várady javaslatához.

Wlassics Gyula: Kéri a határozati javaslatok elvetését, mert valamely kulturális intézet ényét a másik rovására fejleszteni vagy kisebbiteni nem lehet.

A Ház a törvényjavaslatot elfogadja, a Várady határozati javaslatát elveti.

Justh Ferencz előadó: Beterjeszti a földművelésügyi és pénzügyi bizottságok jelentéseit a gazdasági munkás- és cselédségély-pénztárról szóló 1900. évi XVI. t.-cz. kiegészítéséről a földművelésügyi miniszter törvényjavaslatáról.

Csernoch János: Örömmel üdvözlö a javaslatot, mely egy nagy szocialis bajt lesz hivatva orvosolni és részben gátolni fogja a kivándorlást is. De szerette volna látni, ha a miniszter a házi cselédekre is kiterjesztette volna gondját. Mert a gazda és cselédje között szünni kezd az a jó viszony, mely régen fennállt és igen sokan vannak köztük, hogy segélyezésre szorulnak. Ugy a gazdák, mint a cselédek szívesen befizetnék azt a néhány fillért, melylyel biztosíthatnák a házi cselédeket a jövő eshetőségei ellen. A javaslatot pártja nevében elfogadja, de kéri a minisztert, hogy jövőre terjessze ki figyelmét a házi cselédekre is. (Helyeslés.)

Elnök: A miniszterelnök ur óhajt beszélni, kérem a javaslat tárgyalásának megszakítását.

Szell Kálmán: Válaszol Visontay Somácak a német birodalmi kancellár utazása és a hármasszövetség tárgyában hozza intézett interpellációjára. Megjegyzi, hogy ő már egy régebbi beszédében kifejtette, hogy nekünk szükségünk van a hármasszövetség fenntartására. A képviselő szerint igen gyöngye alapokon áll az. Ez nem áll. Mind a három ország kormánya úgy ment bele a tárgyalásokba, ha óhajtja és akarja a hármasszövetség fennállásának megújítását. — Mindhárom állam kijelentették kötelező nyilatkozatokkal, hogy a szövetség meg fog újittatni. E nyilatkozatokban pedig azt is kijelentették, hogy a jövő szövetség tartalma azonos lesz a lejárt szövetség tartalmával. Erről bővebben nem szólhat most, mikor a megnyitás előtt állanak, de a képviselő megelégedhetik az ő szavaival, mert ugyanily kijelentéseket tettek Német-, Olaszország és Ausztria államfői. Aní azt illeti, hogy mi a tartalma annak a beszélgetésnek, melyet Bülow úgy Olaszországban, mint véle

beszél, arról nem nyilatkozhatik, mert diplomáciai tárgyalásokat nem lehet a nyilvánosság elé vinni. Aní a kérdés gazdasági oldalát illeti, azt a politikai keretekbe nem szabad bevinni. De annak nehézségeit jobban legyőzi.

Kossuth ünnep Debreczenben.

A száz éves évforduló.

Debreczen, június 14.

Dr. Varga Lajos és törvényhatósági bizottsági tagtársainak nemes és komoly indítványáról lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk — és egyben azt a kommentárt fűztük a dologhoz, hogy elvárjuk a közgyűléstől, miszerint az indítvány szellemében jár el. Alább közöljük Varga Lajos emelkedett szellemű, hazafiságtól duzzadó beadványát. Tömegestől és pártkülönbőség nélkül irták alá azt a városatyák. — Dokumentuma ez annak, hogy a magasztos évfordulót egyenlő lelkesedéssel óhajja megünnepelni Debreczen minden polgára. És kell is, hogy így legyen!

A tanácshoz intézett beadvány szövege szó szerint a következő:

Tekintetes Tanács!

Folyó évi szeptember 19-én ünnepül a magyar haza. Minden igaz hazafinak szíve hevesebben dobog s magasan lángol e napon a hazaszeretet szent érzelme, mert ez a nap századik évfordulója a magyar nemzet halhatatlan Messiásának, az emberi méltóság és nemzeti jogok örök dicőseggű bajnokának, Kossuth Lajos születésnapjának.

Önmagát becsüli meg az a nemzet, a mely nagyjainak emlékét tiszteletben tartja, akiknek a haza jóléte, nagysága, szabadsága, polgáraitak jóléte, boldogulására irányzott, önzetlen, fáradságot nem ismerő, lankadatlan és érdeműs működését magasan kiemeli a köznapni élet közönséges küzdelmeiből és akiknek a nemzeti kegyelet által megszentelt s felmagasztalt dicső alakjánál egy pillanatra megállhat, hogy lelkében az elmúlt idők magasztos emlékei felett elmerengve: megittasodjék a hazaszeretet szent érzelmétől, hogy szívben és lélekben, gondolatban és érzelemben, vágyak és szenvedélyekben, csalódásban és reményben, örömben és búbán, egy eszme, a szent hazaszeretet eszméje, nagy elhatározásokra, nagy tettekre hevítse, buzdítsa, lelkesítse.

Mi, a magyar haza egyszerű, igénytelen fiai a nagy halhatatlannak a haza jóléte és felvirágoztatására irányult eredményűs munkássága, példászerű haza- és fajszerelete által áthatva, megragadni kívánjuk a nemzet nagy fia születése 100-ik évfordulójának alkalmát és ünnepelni, a magyarok Istenének hála imádságot rebegni kívánunk azért, hogy őt nekünk, magyaroknak adni oly kegyes volt.

Megragadni kívánjuk ezt az alkalmat azért is, mert tudjuk, hogy azon a napon politikai, felekezeti és társadalmi ellentétek feledve lesznek s azon a napon egy szív, egy lélek lesz ismét a magyar.

Tekintetes tanács. Debreczen sz. kir. város látta a nagy halhatatlant élete virágzásában, látta a haza ellenségei ellen folytatott titáni harcának hevében, látta akkor, a mikor ő maga volt a nemzet. Ez a hely volt nagy elhatározásainak, örökké nagy tetteinek színhelye, melyekkel az emberi jogokért lelkesedő művelt világnak figyelmét ide terelte.

E törvényhatóságnak szívéből kitörülhetetlen a nagy hallgatlan emléke iránti rajongó tisztelet, hála és forró szeretet. Ezeknek az érzelmeknek kifejezést is kíván adni az emlékezetes évfordulón s hogy ezt a nagy hazafi tetteihez és emlékezetéhez annál méltóbban tehesse, emlékezetéhez annál ünnepélyesebbé varázsolja — tisztelettel kérjük:

Méltóztassék Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának legközelebbi közgyűlése elé ezt az indítványunkat terjeszteni:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy Kossuth Lajos születésének 100 ik évfordulóját a közönséggel karöltve megünnepelni kívánja s hogy ezt a nagy hallgatlanhoz és Debreczen sz. kir. város hazafiságához méltó módon megtehesse, az ünnepély tervezetének és részleteinek megállapítása és végrehajtására saját kebeléből a polgármester elnöklete alatt bizottságot küld ki.”

Debreczen, 1902. június hó 10.

Jóna Dániel, Torday Gábor, Szabó Kálmán, Szabó Lajos, Zidor Lajos, Tóth Kálmán, Csanak József, Harangi Sándor, Juhász Ignác, Szent-Királyi Tivadar, Pájer József, Mayer Emil, Pető István, Váci János, Szalay M., Grausz Mór, Nagy Bálint, dr. Varga Lajos, dr. Kocsár Gábor, Márton Imre, Kiss Albert, Dicsőfi József, K. Tóth Sámuel, Fejér Ferencz, Németh András, Öry Mihály, ifj. Kertész István, Kovács József, id. Kertész István, Kovács Lajos, Medgyessy Ferencz, Otrókocsi Végh János, Polgári Sándor, Pongó Lajos, Bácsi András, dr. Benedek János, dr. Freund Jerő, ifju Schwarz Vilmos, Kaszanyitzky Endre, Kertész János, Sarkady Ferencz, id. Bányai István, Bakos János, Herczeg János, Szentesi János, Kulcsár Endre, Jóna János.

A beadvány felett a június 26-iki közgyűlés fog határozni.

VIDÉK.

Elpusztult termés. Kedden délután négy óra tájban óriási vihar dühöngött Paptamási község határában, majd mogoró-nagyságu jég esett közel negyedóra hosszáig. A termést teljesen tönkretette a jég.

Gyilkos villám. — Pelbárhidáról végzetes szerencsétlenség hírért küldi tudósítónk. A község határában tegnap nagy orkán pusztított. Egy falubeli földműves feleségét, Király Jánosné a földiken érte a vihar. A szerencsétlen asszony a nagy, fekete felleg láttára hazafelé indult s abban a pillanatban lesújtott a villám. A szerencsétlen azonnal holtan esett le. Tőle néhány lépésnyire állott a férje és egy napszamos, akik szintén oly erős ütést kaptak, hogy eszméletüket veszítették s hosszabb idő múlva tértek maguhoz.

Országos cseresznyevásár. A közel fekvő Mándok községben június 30-án tartják meg az országos cseresznyevásárt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A gonosz mostoha.

A kitett gyermek.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

A rémregények nagymestere, Montepin sem irt le olyan kegyetlenkedést,

aminőket egy ujjvárosi asszony követett el fogadott gyermekén. Az emberi szív megdöbben, amikor ily szörnyű brutalitásról hall hirt.

Szücs Ferenczné örökbe fogadott egy tizesztendő kis leányt, Kiss Juliánát. A gyermek eleitől fogva rossz bánásmódban részesült mostohája házában. Később pedig, amikor a leányka kevés, magával hozott pénze elfogyott, vakmerő kegyetlenségekre vetemedett az asszony. *Ütötte, verte a gyermeket, szíjjal, karóval s mindennel, a mi a keze ügyébe esett.* Semmi gondot nem viselt fogadott leányára; engedte, hogy napokig mosdatlanul, piszokban téfneregjen a kamrában. Tavaly télen pedig betetézte gonoszságát azzal, hogy fagyos decemberi éjszakán kitette az udvarra Kiss Juliánát. *A szerencsétlen gyermeknek a dermesztő hidegben keze, lába és füle összehagyott.*

Kiss Juliánát aztán hatóságilag vették el nevelő anyjától és behozták a debreczeni közkórházba, hol a gyermek több hónapra át betegesen feküdt. Még most sem gyógyult ki teljesen, sőt, mint maga vallotta a tegnapi tárgyaláson, *gyakorta nagy fájdalmakat érez az ütések és a fagyás helyén.*

A kir. törvényszék dr. Szeőke bíró elnöklete alatt tárgyalta ezt az ügyet. Védő dr. Kardos Samu volt, a vádat Báliat alügyész terjesztette elő. A vádlott, jóképű parasztmenyecske, töredelmesen bevallotta bűnét. A törvényszék egy két enyhítő körülmény figyelembevételével a súlyos testisértésnek csak vétségében mondotta ki bűnsnek Szücs Ferencznét és őt *hat havi* fogházra ítélte.

§ A furfangos sámsoni asszony. Dancsó Mihályné ravasz fondorlattal hajtott végre tavaly egy lopást. Beállított ugyanis a jó asszony Csire Sándorné sámsoni lakoshoz, hazabélijéhez s úgy mutatta be magát, hogy ő Csire uramnak rokona. Csiréné fölült a csalónak s beszélgetésbe eredtek. Majd dolga akadt a házi asszonynak s kiment a szobából. Ezt az alkalmas percet használta fel Dancsó Mihályné és a szobában álló kanapé fiókjából ellopott 9 korona készpénzt, meg egy csomó ingóságot. A törvényszék ezt a tényállást találta igazoltnak a tegnapi tárgyaláson s a tolvaj asszonyt *félévi börtönre* ítélte. Dancsóné appellált.

§ Hamisan vádolt ügynök. Weisz József a Phoenix biztosító társaságnak volt debreczeni ügynöke. Mint ilyen, gyakran bejárt a hajdumegyei községekbe, hol üzletet kötött. Pércsi János derecskei lakos azzal vádoolta meg Weiszot, hogy a vele kötött egyezés kötlevelén az ügynök hamisította az aláírásokat. A tegnapi tárgyaláson jelen volt Kempfer budapesti írásszakértő is, valamint Szücs Kálmán és Serly Ede írásszakértők is, kik meglepő eredményre jutottak. Kisült ugyanis, hogy a jeles házaspár maga hamisította az aláírást saját fiával, a tíz éves Pércsi Jánival. Dr. Udvarhelyi Dezső alügyész ez alapon elejtette a vádat, mire a törvényszék végzésileg megszüntette az eljárást. A kir. ügyészség most a magánokiratot

hamisítató Pércsi József és neje ellen emel vádat. A ki másnak vermet és maga esik bele

§ Ha juhász a hitelező. Iványi Gábor ujjvárosi juhász tavaly februárban egy nyulbört adott el Angyal Lajosnak, ki a bőr árával adós maradt. A juhász hasztalan nógatta adósát fizetésre, Angyal az ígéretet nem tett semmit. Végre a juhásznak is kifogyott a türelme, becsalta Angyalt a házába, ott neki esett, meg is verte egy kicsit és halálos fenyegetésekkel kényszerítette adósát a fizetésre. Zsarolás miatt két napi fogházra ítélte Iványit a törvényszék. Az ítélet jogerős.

§ Félévi börtön tyuklopás miatt. Szijgyártó Somi Lajos és négy tarse tavaly nyáron bemásztak a kerítésen özv. Váradi Gáborné hadházi lakos udvarára, ott feltörték a tyukól ajtaját és körülbelül husz darab hizott baromfit elloptak. A betöréses lopás ügyében tegnap itélkezett a kir. törvényszék. A nyomban kihirdetett ítélet szerint Somi Lajos főbűnöst *félévi börtönre*, Péntek Józsefet negyedévi, Sági Imrét, Szatmári Miklós és özv. Somi Andrásnéét 8-8 napi börtönre ítélte a törvényszék. — Sági Imrén kívül valamennyi vádlott fellebbezet ítélet ellen.

UJDONSÁGOK.

Megrabolt urinő.

Kis leányok utczai támadása.

Debreczen, június 14.

A rendőri bűnkrónikákban is páratlanul áll az az eset, a mely tegnapelőtt este 10 és 11 óra között történt a Péterfia-utcán — a város e nyílt és élénk forgalmu helyén. Két kis leány — még egyik sem baladta túl a kilenczedik évét — megtámadott egy hazafelé siető uri nőt, a kit a két vakmerő csemete formálisan kirabolt. Az eset részletei a következők:

Burger Paula tegnapelőtt este 10 és 11 óra között rokonai látogatásából hazafelé sietett Péterfia-utcza lakására. Holdvilágos este volt — s noha az utcán alig járt két-három ember, a hazafelé tartó uri nő egész nyugodtan haladt az utcza jobb oldalán. Eszébe sem jutott, hogy valaki feltartóztathatja. Egyszerre az utcza közepén egy sötét kapuból szinte észrevetetlenül ugrott elébe két kis leány. Burger Paula egy pillanatra megállt, de mikor látta, hogy két gyermekleánnyal van dolga tovább akart sietni.

— De szép rózsája van a nagyságának, szól az egyik hirtelen.

— Jó lesz az nekem, vágott közbe a másik.

Mire Burger Paula szóhoz tudott volna jutni a két leány formálisan rárontott s a nyakán függő nehéz aranyóra lánczot letépte, aranyóráját az övéből kirántotta. Hogy még virága se legyen a kebiére tüzött három rózsát is elragadták.

A megtámadott uri nő izgatottan kiáltott segítségért. A segély kiáltásra futva ment hozzá Haraszi Lajos 60. számú rendőr, a ki az egyik leányt elfogta. A másik még ideje korán kerekét oldott. A rendőrségi központon aztán kiderült, hogy az elcsipett

leány Sárkány Erzsé, a híres Sárkány zsebtolvaj familia egyik sok reményekre jogosító csemetéje, a másik pedig Salánki Ilona. Még nem mult el kilencz éves egyik sem. Arra a kérdésre, hogy miért követték el a támadást, Sárkány Erzsé azt válaszolta, hogy Herda Mihály, Könyök-utca 5. szám alatt lakó fiu oktatta ki őket a rabló támadásra.

A két leány ellen a vizsgálatot nem is folytatják, mert felelősségre vonni a két gyermeket egyáltalán nem lehet. A törvényes kort még soká töltik be, a mikor tetük büntetőjogi beszámítás alá jöhet.

A kaszinó betörője.

Az áruló levél

Debreczen, június 14.

A kaszinó betörőjét Dobos József rendőrbiztos tegnap elfogta s a rendőrség ma már át is kísértette a királyi ügyészséghez.

Ifju Szecsei Mihály lakatossegéd a betörő, fia Szecseinek a kaszinó egyik szolgájának. Tegnap már teljes beismerésben volt, s a nyomozást ügyében be lehetett fejezni.

Szecsei Mihály, mint a nyomozás most már határozottan megállapította, csütörtök reggel fel 7 órakor hatolt be, a kaszinó helyiségébe. Általán apját ment keresni és mert senkit sem talált, vent háterságot magának behatolni a belső terembe. A szekrény, melyből a pénzt elvitte a második teremben volt. Tetejére volt feltéve a kulcs. Szecsei Mihály tehát minden nehézség nélkül jutott a pénzhez. A szekrényben, különböző bankjegyekben, 2000 koronánál több volt. Érdekes, hogy a betörő megelégedett 230 koronával, 1800 koronát ott hagyott.

A mikor a pénzt magához vette, leült és egy igen ostobán megfogalmazott levelet hagyott hátra, a melyben tiltakozik az ellen, hogy a szolgákat gyanúsítsák. Tulajdonképen ez a levél volt az árulója. Dobos rendőrbiztos ugyanis az első gyanúnál letartóztatta Szecseit. A furfangos lakatos körömszakadásig tagadott — s talán sikerült volna kijutnia a csávából, de az íráspróba mindent ellene bizonyított. Dobos biztos próba írást tett a gyanúsítottal s írásának utolsó betűje is hasonló volt ahhoz, a melyet a kaszinóban hagyott. Mikor aztán látta, hogy hiába a tagadás, elmondta a betörés minden részletét. Mikor lejött a Kaszinóból, Fehérváry Ferenczné Arany János utczai házmesternét kereste fel, a kinek 100 koronát adott át megőrzés végett.

— Estére elutazom Budapesre, tegye el addig a pénzt — kérte a házmesternét.

A házmesterné nem talált semmi gyanúsat a dologban és el is tette a pénzt, de Dobos első felszólítására azonnal átadta. Őt ebben a dologban felelősség vagy gyanu nem terheli. Ejevárynétől a Korona udvarán lévő Schaff-féle kuglizóba ment Szecsei, vigan kug-

lizott itt délig, amikor Dobos József letartóztatta. Itt tizenkét koronát kuglizott el — a többi pénzt hiány nélkül megtalálták nála. Itt említjük meg, hogy a Schaff-féle kuglizó a gyanus alakok biztos tanyája. A hány tolvaj, zsebmetsző az utóbbi időben aratott Debreczenben, az mind ott kuglizta el a pénzét. Jó lenne az ilyen helyet állandó rendőri felügyelet alá helyezni.

Szecsei vallomásáról a rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel, s a rossz utra tévedő ifjut átkisérték a királyi ügyészség fogházába. A kaszinó pénze mint már jeleztük, megtérül. Kára mindössze 12 korona.

Utazás egy gyémánt körül.

Felfedezett ékszer.

Debreczen, jun. 14.

Kohn Vilmos debreczeni kereskedőt négy esztendővel ezelőtt jelentős kár érte. Egy értékes és kedves emlékü gyémánttűjét ismeretlen tettesek lakásáról ellopták. Kohn Vilmos a lopásról annak idején jelentést tett a rendőrségnek, ahol a vizsgálatot meg is indították — sajnos — eredmény nélkül. Felvettek egy sereg jegyzőkönyvet, nyomoztak a lopás ügyében városszerte, de sem a tolvaj, sem az ékszer nem került elő.

Kohn Vilmost nagyon bántotta a kedves ékszer eltűnése és sehogy se tudott belenyugodni abba a gondolatba, hogy ne kapja vissza. Négy éven keresztül figyelő állaspontra helyezkedett. Eljárt a zálogházi árverésekre, figyelemmel kísérte az ékszerészek kirakatait, érintkezésbe lépett ékszeráruló ügyvédekkel, azonban eredmény nélkül — Mikor már majdnem lemondott arról, hogy becses jószágát valaha visszakaphassa, akkor vezette rá a véletlen.

Pár nappal ezelőtt a Piacz-utcza járka és csodák csodája, egy építőmester nyakkendőjében megpillantotta a kérdéses gyémánttűt.

Azonnal jelentette a dolgot a rendőrségnek. Végh Gyula h. főkapitány bizalmas kérdést intézett az illetőhöz, vajjon honnan vette a tűt. Az illető uri ember mindjárt meg is nevezte Győry János becsűst, mint aki az ékszert eladta. Győry János viszont igazolni tudta, hogy ő az ékszert Király János becsűstől vette, aki szintén megnevezte az elárúsítót.

Ez a hely egy kissé gyanus! A rendőrség most már itt fog nyomozni, még pedig — a jelekből ítélve — eredményesen.

Annyi azonban már tény, hogy Kohn Vilmos vissza fogja kapni elveszett ékszerét. Hiába, bölcs és igaz mondás hogy: "Az igaz jószág nem vesz el."

Felderített nagylopás.

Az alkalmazott büne.

Debreczen, június 14.

A rendőrség tegnap a Schwartz Vilmos ügyéből kifolyólag egy újabb nagyobb mérvű lopásról rántotta le a leplet, melyről a károsnak eddig halvány sejtelve sem volt. Killer Ede helybeli butorgyáros nyolcz éven

át lopta egyik alkalmazottja, a ki pedig eddig a teljes bizalmát bírta. Az üzletben nagymennyiségű drága selymet, bársonyt és plüschet használtak fel a kárpos munkákhoz, melyekből rendszeren egy vagy fél méter nagyságu darabok kimaradnak, de a melyeket még apróbb munkákhoz fellehetett használni. Időközönként nagyhalmaz gyűlt össze ezekből a kimaradt kelmékből. A hűtlen alkalmazott ezeket dezmálta meg és Braun Ábraháménak potomáron eladta. Brauné a drága kelmékből papucst és egyéb hasznos iparczikkeket gyártott, melyből a legkitűnőbb üzleteket csinálta.

Killer Ede nagyforgalmu üzletében fel sem tűnt a garmadában keverő kelmék folytonos apadása s ez tette az alkalmazottat még vakmerőbbé. Most már nem elégedett meg a maradék darabokkal, hanem nagyobb értékű kelméket tulajdonított el, a melyeket szintén Braun Ábrahámé révén a Csapó-utczai zálogházban zálogosított el. Az elzálogosított szövetek közt van nem egy, melynek több száz korona az értéke.

Az érdekes leleplezés a Fehér Mihály rendőrbiztos érdeme, a ki tegnap egy lopott óra ügyében járt a Csapó-utczai zálogházban. Együttal kíváncsian érdeklődött, hogy a Schwartz Vilmos kapusa nem vitt-e oda elzálogosítás végett kelmét. A zálogházi tisztviselő utána nézett s csakhamar egy egész halmaz drága kelmével tért vissza. Azonban ezek közül egy sem volt a Schwartz Vilmos tulajdona. A további nyomozás során jöttek rá, hogy ezeket egy özv. Braun Ábrahámé nevű öreg asszony zálogosította el.

Fehér Mihály nyomban felkereste Braunét, a kinek lakásán egész halmaz apróbb drága kelmét talált. Braunét azonnal a rendőrségre kísértette, hol az öreg asszony Killer Ede egyik alkalmazottját nevezte meg, mint a kítőt a kelméket már több éven át rendszeresen veszi.

A vizsgálatot Brauné vallomása alapján megindítják a gyanúsított alkalmazott ellen.

A kisiparosok védelme.

Az ipartestület beadványa.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

A debreczeni ipartestület érdekes beadványt terjeszt ma a városi tanács elé. Hivatkozik ez a beadvány a kisiparosok szomorú helyzetére, a nagyobb építkezéseknél előforduló összpályázatok helytelenségére és meggyőző érvekkel kéri a helyzet javítását.

Az állami és törvényhatósági nagyobb építkezéseknél régi szokás az, hogy a pályázatokat egy vállalkozó részére írják ki. Úgy értjük ezt, hogy nem kívánnak külön-külön ajánlatot a különböző és nagyszámu szakmunkákra, melyek sz ilyen nagyobb kaliberű építkezéseknél előfordulnak. Mi ennek a következménye? Az, hogy a nagyvállalkozó tetszése szerint kínált árakkal szerződési és foglalja le a maga részére azokat a kisiparosokat, kik szabad verseny híján kénytelenek bármily feltétel mellett föl vállalni a munkát. A versenynek ezt a korlátozását igyekezett már régebben megszüntetni több miniszteri rendelet. Olyaténképen tudnunk, hogy a miniszteriumok és törvényhatóságok építkezéseinél nem írható ki egyetlen pályázat az összes munkákra.

Ennek a rendeletnek meg volt a hatása és élvezik azt a kis iparosok már ma is. De így minálunk, szűkebb területiumon keveset jelent ez a reform. Vidéki városokban a kisiparosok főjövendelmi forrását azok az építkezések tennék, mikre a város ir ki pályázatot. Debreczen pedig s a legtöbb vidéki város nem tett mindmáig semmit ez ügyben.

Az ipartestület mai nagy jelentőségű beadványában hivatkozik ezekre az állapottokra s egyszersmind kéri a várost, hogy autonóm jogkörének megtartása mellett csupán a czélszerűség szempontjából kövesse a miniszteri határozatokat. Irjon ki a nagyobb építkezések szakmunkáira külön-külön pályázatot, tegye lehetővé a kisiparosok versenyét.

Bizton hisszük, hogy a városi tanács teljesíteni fogja az ipartestület kérését.

Adóarányosítás a Kereskedő-Társulatban.

A kereskedők hangulata.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

Tegnap fejezte be adóarányosítási munkáját a Kereskedő-Társulat. Annyi verzió keringett a művelet előtt is, után is a kereskedők hangulatáról, hogy a híreken alig lehetett oligazodni. A tényállás ez ügyben a következő.

A társulat, mikor a pénzügyigazgatótól felhívást kapott az arányosításra, *nem nyert egyszersmind garanciát arra nézve is, hogy az általa megállapítandó adóteleket méltányolni fogják-e a pénzügyi közegek?* Tudjuk nagyon jól, hogy ez alapos hiba s az ipartestület is csak utólagosan kapta meg a garanciát a kivetett adók figyelembevételére nézve.

Pedig a debreczeni kereskedők régen vágytak adók arányosítására. Szabó Kálmán, az I. kerület volt képviselő-jelöltje tavaly tartott programbeszédében szintén kifejezést adott ez óhajának. De nem ilyen módokat mellett óhajtották adóikat arányosítani a kereskedők. Intelligenciájuk, a kereskedő-testület magasabb értelmisége *joggal tekinthette ezt a parancsszerű felszólítást pusztán játéknak akkor, midőn nem tudta, vajjon lesz-e ez a munkálat egyáltalán befo-lyással az adók hivatalos kivetésére?*

Ez az oka annak, hogy a Társulat nem hatolt bele mélyen és olyan alaposan az adó rendezésébe, mint ezt kellő garancia mellett tette volna. Először, a jövődjönak pozitív reménye nélkül senki sem szereti megváltoztatni a mai közepet! S éppen ezért csak a kereskedői-kar intelligenciájának tulajdonítjuk azt, hogy óvatosan nyult bele a darázs-fészekbe, sőt a végleges határozatot is a Társulat választmányára bízta. A választmány igen könnyen megteheti azt s — bár az arányosítás szépen sikerült — valószínűleg meg is fogja tenni, hogy az egész munkálatot semmibe véve fel sem terjeszti a pénzügyigazgatóságához. Vár addig a Társulat, míg a mulhatatlanul szükséges garanciát meg nem kapja.

Különböen tegnap végeztek az utolsó szakosztályok is. Alig husz kereskedő adója áll változatlanul, az arányosítás-tól menten. A kivetett adók főösszege keresztszámban 54,000 korona.

Kíváncsian nézünk a választmány határozata elé.

* **A városatyák létszámának szaporítása.** Debreczen törvényhatósági bizottsága márczius hónapban tartott közgyűlésén elhatározta, — hogy a bizottsági tagok létszámát a törvény szellemének megfelelőleg szaporítja. A közgyűlési határozatot a törvényhatósági bizottság az okmányok csatolása mellett felterjesztette a belügyminiszterhez. A belügyminisztériumban már tanulmány tárgyává is tették az ügyet s határozattal ellátva le is küldték volna, de kiderült, hogy még valamelyes pótlásra van szükség. A belügyminiszter a pótló okmány felterjesztése után hagyja jóvá a közgyűlés határozatát.

* **Jóváhagyott kegydíj.** Szücs Bálint, volt városi becsüsnek a törvényhatósági bizottság némi kegydíjat szavazott meg. A belügyminiszter e közgyűlési határozatot ma érkezett leiratával jóváhagyta.

* **Bernáth Elemér gyásza.** Bernáth Elemérnek, a debreczeni kir. ít. lőtábla elnökének gyásza van. Meghalt a nagy tudományú elnöknek édes atyja. A törvényszék tegnap délután öt órakor teljes tanácsulást tartott dr. Szücs Mihály elnöke alatt, a melyen a részvételyívánítás módjait beszélték meg. Az értekezlet alatt a fő tárgyalások szüneteltek. Mi is részvétellel osztozunk kiváló táblai elnökünk fájalmában.

* **A görög katolikusok kongruája.** A városházán Simonffy Imre elnöke alatt tegnap tartott gyűlést egy bizottság, mely a debreczeni görög katolikusok kongruáját rendezte. Az ülésen elnökön kívül résztvettek: Lengyel dorogi vikárius, a böszörményi és békényi esperesek, Papp debreczeni lelkész, Fauszt Elek, Körner Adolf, Ábrahám László. Előadó Csóka Sámuel volt. A bevétel előirányzata 1905 korona, a kiadásé 1190 korona. Tiszta kongrua 714 korona 40 fillér, melyet a kultuszminiszter valószínűleg tetemesen fel fog emelni a rendelkezésére álló vallásalapból.

* **A pénzügyigazgató körútja.** Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató a héten fejezte be körútját. A pénzügyigazgató évenként megrovancsolja a területén lévő összes állami pénztárakat. Eddig Böszörmény és Szoboszló állami pénztárait vizsgálta meg Fauszt Elek, ki ezenkívül rovanosolta a böszörményi városi pénztárt is. A szokásos ellenőrzési szemléket csak szeptemberben végzi a pénzügyigazgató.

* **Magyar név.** Schindler Ferenc városi iratok nevét belügyminiszteri engedéllyel Kertészre magyarosította.

* **Szávay Gyula törvényrevíziója.** Szávay Gyula, a debreczeni iparkamara jeles titkárja hosszabb, öt évre terjedő tanulmányt írt a kereskedelmi törvények revíziójáról. A munkálat szakonként teszi bírálat tárgyává a kereskedelmi törvény rendelkezéseit s a téves intézkedések helyett újakat ajánl. A revízió-tervezet hatalmas jogászai elmével készült, de megérik minden során a gyakorlat emberének kezevonása is, ki messze látó körrel analízálja a törvények tételeit. A tervezet, mint előadói javaslat a kamara legközelebbi közgyűlésének tárgyszakán fog szerepelni, most pedig véleményezés végett a Kereskedő Társulatnál van.

* **A Dóczy-intézet évváró ünnepélye.** A Dóczy-intézet tanári kara és növendékei holnap, vasárnap délután évváró ünnepélyt tartanak az intézet nagytermében. Az ünnepélyen előadják Herczeg Ferenc „A Gyurkovics leányok” című vígjátékát. Lesz ezeakivül több szavalt, felolvasás, ének és zeneszámok. Külön meghívókat nem küld szét a rendezőség, mely különben mindenkit szívesen lát a holnapi ünnepélyen.

* **Kerékpár-verseny Debreczenben.** A Polgari kerékpáros-egyesület f. hó 22-én rendezi első versenyét a Miklós-utca végén levő saját pályáján. A közönség figyelmét már most felhívjuk a törekvő sport-egylet sikerültnek ígérkező versenyére. Felette érdekes és gazdag programja lesz.

* **A közigazgatási tanfolyam hallgatóinak junialisa.** A debreczeni községi közigazgatási tanfolyam hallgatói az Erzsébet királyné orsz. jegyzői árvaház és a Debreczenben fellálatandó siketnéma intézet javára nagyságos Wespriény Zoltán Hajdúvármegye főjegyzője és a tanfolyam igazgatója és nagyságos dr. Bartha Béla jogakadémiai tanár, h. igazgató urnak disz. elnöksége alatt 1902. június hó 21-én (szombaton) a nagyerdei „Vigadó”-ban rendezendő zártkörű junialist rendeznek. Belépti díjak: Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Kezdeté este fél 9 órakor. Zene a Magyar Testvérek zenekara.

* **Ujtás a kamaránál.** Szávay Gyula titkársága óta igen dicséretes uzust követ a kamara. A kamara ugyanis, valahányszor akár a minisztériumtól, akár magánosoktól véleményezés végett kap valamely ügyiratot, azt ugyancsak véleményezés végett átküldi a Kereskedő-Társulathoz. Hymódon alapos tájékozást szerezhet a kamara nemcsak általános-ságban, hanem a szaktestület véleménye alapján is az illető ügyről. Jelenleg négy ilyen véleményezés végett átküldött ügy van a Kereskedő-Társulatnál. Kérdéseket adott fel a kamara, hogy mint vélekedik a társulat 1. a hiteltudósítás-ról, 2. a kereskedelmi szokásokról, 3. a tanoncoképzésről, 4. a fogyasztási szövetkezetekről. A Kereskedő-Társulat valamennyi kérdésre megadta a kért véleményyt, s azt a napokban küldi meg a kamarának. Nem tudjuk eléggé dicsérni a kamarának ez új intézkedését.

* **Vizsgálatok a zenedében.** A debreczeni zenedében a tanévvel berkesztő közvizsgálatok a következő sorrendben fognak megartatni: Június hó 11-én, szerdán délután 4 1/2 órától kezdve vizsgáltak: a zeneelmét tanfolyamának I., II., III., valamint a zongoratanzak előkészítő tanfolyama I. osztályának növendékei. Június hó 12-én, csütörtökön délután 4 1/2 órától kezdve: a zongoratanzak előkészítő tanfolyama II. és középtanfolyama I. II. osztályának növendékei. Június hó 13-án, péntek-délután 5 órától kezdve: a zenetörténeti tanfolyam növendékei. Június hó 14-én, szombaton délután 5 órától kezdve: zeneelmé IV. osztályának (alaktan) és az összhangzattan növendékei, valamint a fuvóbaug-szer tanzakok növendékei. Június hó 15-én, vasárnap délelőtt 10 órától kezdve: a zongoratanzak középtanfolyama III. VI. osztályának s kiművelési tanfolyamának növendékei. Június hó 15-én, vasárnap délután 4 órától 6 óráig: a hegedűtanzak (Füredi

Samu tanár), a gordonkatanzsák, valamint az éacktanzsák növendékei. Június hó 16-án, délután 4 és fél órától kezdve: a hegedűtanzsák növendékei. Jutalomdíjkiosztás.

* **Állatvásár a Hortobágyon.** A kereskedelmi miniszter rendelete folytán a városi tanács közhírré teszi, hogy a hortobágyi országos állatvásár e hó 19-én, csütörtökön lesz. A felhajtások nagyobbserűeknek ígérkeznek.

* **Indítványok az ipartestületek kongresszusára.** A magyarországi ipartestületek ezen három évi ciklusuknak kongresszusát Nagyváradon tartják meg szept. havában. A Budapesten székelő központi bizottság tegnap kereste meg a debreczeni ipartestületet, hogy a kongresszuson előterjesztendő indítványait hozzá küldje be az előjárásig. Ugy értesülünk, hogy a debreczeni ipartestület több és nagy jelentőségű indítvánnyal lép a nagyváradai kongresszus elé.

* **A debreczeni zenedében** a növendékek közvizsgálatai folyamatban vannak. Fűredi Samu tanár hegedű s gordonka növendékeinek vizsgálata, közbe jött körölmény folytán, Vasárnap délután fél órával előbb veszi kezdetét, mint hirdetve volt s így 3 és fél órakor kezdődik, mit az érdeklődők tudomására hoz az igazgatóság.

* **Az orvosok adóarányosítása.** A debreczeni orvos- és gyógyszerész-egylet tegnap délután dr. Kenézy Gyula elnökle mellett gyűlést tartott. Az értekezlet egyetlen tárgya az adók arányosítása volt. Az ügyet a pénzügyigazgató felhívása kapcsán dr. Horváth Károly referálta. Az orvosok és gyógyszerészek minden nagyobb vita nélkül belementek a tervbe s arányosították adóikat. Szükség is volt erre, mert éppen az orvosi kar tagjainak adói között voltak a legkiáltóbb aránytalanságok. Az adók főösszege az eddigihez képest 5% emelkedést mutat. Ez az egyetlen dolog volt, a mit a konferencián résztvevők zokon vettek. A legtöbben éppen azt óhatják, hogy öt százalékkal kisebb legyen az adók összege. Sokan előre is kijelentették, hogy a felszólándó bizottságnál tiltakozni is fognak, — nem az arányosítás, hanem az emelés ellen. A kormányának be kell tartania nyílt programját, melyet az arányosítási tervezet közrebocsátásakor hangoztatott: *Nem adóemelés, de arányosítás a munkolat célja.* E jelző betartását kéri, követelik az orvosok s hogy jogosan, azt felesleges erősíteni.

* **Halálozás.** Özv. idősb Tóth Andrásné, szül. Molnár Zsuzsanna életének 85-ik, özvegyiségének 11-ik évében meghalt. Temetése 14-én, délután 3 órakor lesz a Szivutca 7. sz. háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint és s Hatvan-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra.

* **Értesítés.** Rácz Béla bankirodájában Debreczen, Csapó-utca 12. szám alá helyezte át. Pénzkölcsönöket gyorsan megszerkez betáblázásra, esetleg személyhiteire is. Többféle tartozásokat — az ingatlan felértékéig — egy helyre konvertál. Tőketörlesztéses kölcsönöket, mellékletekben levő nagyobb bérházakra is, valamint földbirtokokra a legelőssz kibáratra kieszközöl. Takarékpénztárban 6 éven át könyvelői minő-

ségben szerzett tapasztalatai, valamint ez ideig létesített 19 pénzintézeteti összekötése által azon reményt nyújtja megbízóinak, hogy az általa felvett kölcsönügyeket a legjobban és biztosan elintézheti. Bővebb magyarázatokkal bárkinek Csapó-utca 12. szám alatt, a keresztépületben levő irodájában készséggel szolgál.

* **Az országhírű szegedi kenderzsákok, vízmentes ponyvák, vitorlavásznak és jutta-zsákok egyedüli raktára** Wiener Adolf kölcsön zsák- és ponyva üzletében, Debreczen, Kossuth-utca 27.

* **Kinematográf képek Debreczenről.** Az Uránia tudományos színház a jövő szezonban Debreczent és a Hortobágyot mutatja be. Szana Tamásnak, a társulat kiváló igazgatójának eszméje ez, a ki Debreczen iránt különös szeretettel viseltetik. Pompás színes képek fogják ismertetni a nagy alföldi metropolist és a sik pusztaságot, a mely a magyar Alföld legérdekesebb különlegessége. A színes képeken kívül mint minden darabnak, úgy Debreczennek és a Hortobágyonak is a mozgó fényképek lesznek a specialitásai. — Az Uránia-társulat megbízásából Haranghi György a jeles amatőr fotografus fogja a kinematografikus felvételeket eszközölni. Ha kedvező idő lesz, vasárnap délelőtt a Nagytemplom előtt, a Piac-utcán, a Kossuth-utcán, délután pedig a Nagyerdőn fog felvételeket eszközölni. Haranghy bámulatos jó érzékű művész ember, így a felvételeknél is bizonyára azokat a csoportokat fogja kiválasztani, a hol Debreczen életének sajátos, magyar jellege legimponálóbban bontakozik ki. Haranghy a felvételeit az Uránia nagy kinematográf gépével készíti, hétfőn pedig a Hortobágyról vesz felvételeket.

* **Jószágtartó gazdák figyelmébe.** A folyó év Május havában a hortobágyon eszközölt jószágotvétel alapján az 1902 évi legelő adó alapját képező összeírás megtörténvén, az összeírási értesítések szétküldtek, ezután is fölhivatnak tehát a jószágtartó gazdák, hogy a szétküldött leveket megtekintve, esetleges kifogásaikat hivatalomban (városház keresztépület 20-ik szám) ez idő alatt annyival is inkább tegyék meg, mert július 1-én túl kiigazítások nem eszközöltnének. Debreczen 1902. júni. 12. Kovács Sándor sk. városi számvevő.

* **Komlóssy Lajos** fűszer- és csomage üzletében tanuló fölvétetik.

* **Minden vasárnap este** katonazenahangverseny, Márkus Jenő bor- és sör csarnoka nagy nyári kertjében. Belépti díj nincs.

* **Az angol vendég pénze.** J. Smith, a Magyarországon tanulmányutazást tett angol gazdák egyik tagja a napokban Berlinből tiszta magyar nyelven fogalmazott táviratban kereste meg Végh Gyula főkapitányt. Smith ur az iránt kereste meg táviratban a debreczeni rendőrséget, hogy vajon megkerithető lenne-e tárczája, a melyet az „Angol királynő” szállodában felejtett. Az angol vendég táviratát Végh Gyula h. főkapitány azonnal közölte Hauer Bertalan szálloda tulajdonossal, a ki személyzetét figyelmeztette a táviratra.

És rövid keresés után egy éjjeli szekrényben tegnap megtalálták a tárczát. És ez természetesen is, mert olyan előkelő és jó hitelű szállodában, mint az Angol királynő, nem szabad elveszni semminek. Smithet a rendőrség tárczájának megtalálásáról táviratban értesítette.

* **Szatócsok figyelmébe.** Korlátlan kiméréssel bíró szatócs üzlettulajdonosok saját érdekükben felkéretnek, hogy vasárnap, azaz folyó hó 15-én, délután 4 órakor a Dréher-sör csarnok külön helyiségében tartandó értekezletre okvetlenül megjelenjenek.

* **Tanuló felvétetik** Donogán és Somossy czéeghez.

TÁVIRATOK.

A Tisza kiöntése.

Budapest, június 13. A sok esőzéstől megdagadt Tisza folyó nagy szerencsétlenséget okozott a máramarosi hegyek között. A kiáradt Tisza, valamint mellékfolyója az Iza, Vissok és Dragomár falukat teljesen elöntötte, sőt Máramaros Sziget alsó része is víz alatt áll. A Slatinai vasuti hidat is elsohorta a megáradt folyó. A vészbizottság permanenciába van.

Megmérgezett osalád.

Budapest jua. 13. A somogy megyei Darány községből nagy szerencsétlenség hírért jelenti egy távirat. Pelkó István, ottani földműves ugyanis tegnap délben családjával gombát evett. Kevés idő múlva valamennyien mérgezés tünetei közt megbetegedtek s daczára a gyors orvosi segélynek a tíz tagu családból csak ketten maradtak életben, nyolczan pedig még az est folyamán meghaltak. Az orvosi vizsgálat kétségselenül megállapította, hogy a szerencsétlenséget mérgező gomba élvezete okozta.

A tanító nem hatósági közeg.

Budapest, június 13. Néhány hó előtt történt, hogy egyik fővárosi népiskola tanítóját Bartalus Antal Bossán József vasuti hivatalnok arczul ütötte azért, mivel a tanító Bossánnak a kis fiát az iskolában megverte. A tanító feljelentést tett Bossán ellen, kit a törvényszék el is ítelt három havi fogházra azon a czímen, hogy hatósági közegét bántalmazott, hivatalának teljesítése közben. Az ítélő tábla ma foglalkozott az érdekes ügygyel s feloldva az első bíróság ítéletét, Bossánt felmentette azon indokolással, hogy először a tanító nem hatósági közeg, másodsor pedig a tanítónak nem áll jogában tanítványával szemben testi fenytéket alkalmazni. A táblai ítélet nagy feltűnést keltett fővárosszerte.

Hegedüs Sándor főgondnok.

Budapest, június 13. Komáromból jelentik, hogy a dunántuli ref. egyházkerület főgondnokává Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi minisztert választották meg 151 szavazattal. Ellenfele gróf Tisza István volt ki 131 szavazatot kapott.

INGATLANOK FORGALMA.

Fazekas István és neje Fodor Erzsébet veszik a debreczeni 2346 sztkvben foglalt Nyugoti-utca 20. sz. házat és 2 hold 266 □ öl ujosztású földjét Papp János és társaitól 3550 kor.

Földesi Nagy Juliánna Medgyessy Ferenczné veszi a debreczeni 875 sztkvben foglalt Rákóczi-utca 22. számú ház felerészét Medgyessy Ferencztől ajándékozásként 2500 kor. értékben.

Szilágyi Lajos és neje Dobsza Mária veszik a debreczeni 4098 sztkvben 8000 hrsza foglalt 3 hold onodói földet Sallai Sándorné Püzes Juliánna és kiskoru Sallai Sándor és Kálmántól 2100 kor.

Id. László András veszi a debreczeni 1444 sztkvben foglalt Vendég-utca 42 sz. házat és 9998 hrsza foglalt ujosztású földből ifj. László András, Sándor és Juliánna illető felerészt 1300 kor.

Pethő János veszi a debreczeni 8448 és 2191 sztkvben foglalt Zsák-utca 10 sz. házból és onodói földből Pethő József és társaitól 2/5 részt 2400 kor.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula.**

(Folyt.)

Jolán ajkairól kedvesen csengtek a szavak. Nem is tévesztették el hatásukat. Boldogságot fakasztott vele a Béla és gyötrelmet a bokrok közt remegő Hortoványi szívében.

— Hisz ez szerelmi vallomás — suttogta Hortoványi.

Béla nem válaszolhatott Jolán szavaira egyebet, mint amit mondott.

— Maradok!

— Köszönöm — suttogta a boldogságtól reszkető hangon Jolán.

— Az ön kérése édes Jolán kisaszony, parancs nekem. Minden kívánsága előtt hűségesen hajlok meg s bár tudtában vagyok annak, hogy messze állok öntől, mégis végtelenül szeretem.

Jolán szeméből a boldogság ragyogott le s a hozzáközelgő Béának a vállaira omlott. Nem birt tovább uralkodni magán.

— Köszönöm Béla, hiszen én is magát szeretem!

Ezt rebegette el reszkető ajkán s azután lesütötte fejét s gyönyörtelesen érezte, hogy fonódnak köréje a Béla ölelő karjai.

Mindez néhány pillanat műve volt. A rut féltékenység sokkal erőteljesebben kihozta Páit, semhogy ezt a jelenetet szó nélkül megállhatta volna. Indulatosan rentott ki a bokrok közül s szétrebbentette a boldog ifju párt.

— Tanutok voltam! — kiáltotta feljűk szenvedélyesen. — Hallottam minden szót. Tudok irántam táplált vak gyűlöletekről, hallottam szerelmi vallomásokat; tudjátok meg tehát ti is, mi háborog az én szivemben s mivel fizetek én ti nektek.

Szikkasztott mind a két szeme, dult volt az arca, ökölben mind a két keze... Béla elibe állott Jolánnak, Isten előtt imár a mennyasszonyának. Hogy testével takarja a meglepett s piruló leány elől a vadul háborgó férfi arcát, tekintetét.

— Azt hiszitek! — kiáltotta tovább Hortoványi Pál, — hogy egymáséi, hogy ti boldogok lesztek? Még ma szétválasztalak titeket. Boldogságotok rajtam kívül egy

lélek tanuja se volt, de szakadástokról sok ezer ember fog beszélni.

Hortoványi Pál elrohant. Ez volt utolsó szava. Mit akar tenni, nem tudták, de nem is törődtek vele. Béla, a ki a háborgó vetélytárral szemben minden önvédelemre készen volt, most, hogy ismét egyedül maradtak, Jolán felé fordult s mintha semmi sem történt volna, szelid, vigasztaló szóval nyugtatta meg.

— Ez a vad háborgás ne izgassa önt fel drága Jolán kisaszony. Boldogságunk ö nem zavarhatja meg. Szeretjük egymást és szeretni fogjuk örökre...

A szép leány hálásan nézett fel az ifjura, a kihez forró, önzetlen és tiszta szeretet fűzte.

Folyt. köv.

Debreczeni piac.

Június hó 9-10-én tartott heti vásár eredménye.

Buza: 17 kor. 80 fill., 17-40 fill.

Kétszeres: 14 kor. 60 fill. 14 kor. 20 fill.

Rozs: 13 kor. 40 fill.

Árpa: 12 kor. — 11 kor. 80 fill.

Zab: 12 kor. 40 fill. — 00 kor. 00 fill.

Tengeri 10 kor. 30 fill. — 9 kor. 80 fill.

Köles: 8 kor. 0 kor. 00 fill.

Szóna: 5 kor. 00 fill. 4 kor. 80 fill.

Háj: 98—100 kor.

Zsír: 120—128 kor.

Ló- és szarvasmarha vásár.

Ló felhajtattott 740 drb., — 16 eladatott 420 darab., Szarvas marha felhajtattott 866 drb. eladatott 750 drb.

Sertés vásár.

Sertés felhajtattott 1120 darab — eladatott 683 drb. Kővár sertés kiléja 92 00—96 fill.

A vásár lefolyása élénk volt.

Leszállított szabott árak mellett beszerezhető.

Szintartó Cretton, Batist, és Zephirek, czérna mosó nadrág szövetek Creász Fonal és pamutvásznak nagy választékban.

Jánossy József és Társánál előbb Vágó Andor.

Debreczen, Ióter, Nagytózsde mellett.

Kitünő minőségű fedélcserep

kapható:

Berger Jenő és Horváth János

téglagyárában,

Széchenyi-utca 21. szám.

Peronospora ellen legjobb a

Kecskeméti por

600 grammos csomag 24 kr.

Gyümölcsfák permetezésére a

gyantalisztes Kecskeméti por

850 grammos csomag 28 kr.

Kontsek Gézánál

Debreczen, Kossuth-utca.

Férfi-ruhákat

legújabb divat szerint jutányos árért elvállalok, úgy szintén tisztított férfi- és női ruhákat

HUBAY GYÖRGY,

férfi-szabó és vegyészeti ruhatisztító.

Piacz-utca 38.

(M. kir. posta mellett.)

DIVATOS

Női mosó-ruha szövetek,

Batistok, Zephirek,

Áttört kelmék,

Sima színes angol vásznak,

Cosmanosi szintartó,

Indisch-foulard Savannah,

Chiné csikos és koczkás vásznak

métere 27 kr. és 32 kr.

Szerb és Csalány-vásznak,

15 kr-tól 22 krig.

Turista-ingek nagy választékban

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

PÁVEL SÓSFÜRDŐ (Szlatina-Füred).

Máramaros-megyében, a szigeti vasuti állomástól félóra járásnyira, 250 méter magasan, szép vidék, ózondus, üde, pormentes hegyi levegő, teljes kényelemmel rendezve. Természetes sósfürdő, hideg fürdők.

INHALATORIUM

reichenhalli mintára, süritett levegővel, fenyőhivonattal és sóból előállított levegőköddel. Idült orr-, gége-, légeső- és hörghurutban szenvedők, asztmások, tüdő- és zivtágulatokkal szenvedők, szivbajosok és rekedten köhögők, valamint mindazon bántalmak gyógyulására, melyekben a sósfürdők, hideg gyógy-mód javalva van. — Fürdőevad május hó 16-tól szeptember hó 15-ig. Lakások 1 kor. 60 fillértől 3 koronáig. Sósfordók 40 fillértől feljebb. — Jó házi ellátás, olcsó árak. Állandó fürdőorvos. Posta- és távirda állomás: AKNA-SZLATINA. Ismertető leírást ingyen és bérmentve küld a Fürdőigazgatóság.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

„Hommy soit.” Naponként többször keresem kedves levelét, — miért késik? Kegyeskedjék azonnal írni — türelmetlenül várja azt, — ismert jeige alatt, igaz barátja.

Kiadóbolt Csapó-u 22 sz. alatt a Zenede mellett egy újonnan nyitott bolthelyiség kiadó.

Divatos szalag-övek 35 krtól kezdve óriási választék **hímzésekben** szép minták mtrje 8 krtól kezdve, köntények, alsószojnyák és blouzok jutányos árban **MÁRTON GYULA** üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett.

Legalkalmasabb ajándék **egy fényképező kamra.** Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás. Vételnél ingyen oktatás. Tessék árlapot kérni **Komáromi Józsefnél.** Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

Egy kiló finom kávé 1 frt 6 kr. Félégyházy János fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz kereskedésében, Piacz- és Miklós-utca sarkán.

Blous és napernyőkben feltűnő nagy választék **Halmagyi Sámuel** áruházában főtér.

Nyári férfi- és gyermek-ruhák legolcsóbb árak mellett **FRANK REZSŐ** áruházába, (Bika-szálloda mellett.)

Terménykereskedők **figyelmébe.** Szép tágas és száraz pinczehelyiség kiadó **Hatvan-utca 9.**

Nagyszemű pöszméte befőzni való kapható **Benyáts Emil**nél.

Labda verőket (racket) beköt és készít **Schmidt S.** hangszer-készítő.

Tanulónak Elektromechanikai műhelybe ügyes fiu felvétetik **Kossuth-utca 1 szám.**

Kitűnő borok.

Kadarka	1 liter	. . .	28 kr.
Rizsing	1 „	. . .	34 „
Ezerjő	1 „	. . .	40 „
Magyarádi	1 „	. . .	40 „

Váray József

fűszer- és borkereskedésében Debreczen, városi újbérlőház, Piacz- és Simonffy-u. sarok.

Hol a jó és olcsó?
FAZEKAS KÁLMANNÁL
Hatvan-u. 4. sz. (Koszaros-ház.)
100 ki ló portland cement 5 K.
100 „ román „ 3 „

Értesítés.

Van szerenésém szíves tudomására hozni, hogy az alant felsorolt árukat raktáram túltömöttsége miatt a mai naptól

meglepő olcsó áron árusítom,

és pedig: Női ruhaszövetek, zeffirek, kartonok, batistok, vásznak, kanavászok, női-, férfi- és gyermek fehérneműek, fiu- és leányruhácskák, mindennemű kötények,

blousok és napernyők

feltűnő olcsó áron. Továbbá szőnyegek, ágyterítők, függönyök, paplanok — mivel ezek végkép kihagyatnak **minden elfogadható áron.**

Ezen nem mindég kínálkozó alkalmat szíves figyelmébe ajánlva vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS ALFÖLDI-TAKARÉK-PÉNZTÁR ÉPÜLET.

Szövet maradványok félárban.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női
cipők

Férfi
cipők

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőket kaphat. Tisztító bökencsöt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 ft-nyi bevásárlásnál franco küldök. Bonyi bőrből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240—260—280.
Zerge bőrből cugos, fűző- vagy gombos . . . 280—300—350.
kezttyűszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350—400—430.
Párisi Savro cugos, fűzős v. gombos . . . 450—550—650.
Sevró lakk kezttyűszárral cugos v. fűzős . . . 300—350—370.
Lasting cugos selyem cuggal . . . 240.
Bonyi bőrből s. ma vagy betétes lábbeli . . . 240.
Karlsbádi tükör bőrből kezttyűszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350—390—450.
Párisi Sevró cugos vagy Bergsteiger . . . 500—550—600.
Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450—550.
Sárga Bonyibőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350—400—450.
Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Low Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

P A R Á D I

Á S V Á N Y - V I Z

kiváló gyógy- és borviz.

Főraktár: DEBRECZENBEN,

Csanak Józsefnél.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Püspök-fürdő

Nagyváradtól 7 kilométernyire. Vasut-, pósta-, távirda- és telefon-állomás.

Kiváló gyógyhatású hévvizek (40 C°). Modern kényelemmel berendezett tükör- és kádifürdők, massage, villanyozás, vibráció, stb. gyógyeszközök.

Javalva: Izomesúz, idült izületi csúz, köszvény, idegzsábák, neuralgiák, esonttörések és a női ivarszervek betegségei ellen.

Üdülőknek kiváló hatású, középmagasságu klimatikus gyógyhely. Olcsó ellátás, kitűnő konyha. Állandó térzene. Gyakori mulatságok. Lawn-tennis. Villanyvilágítás. Évad október 31-ig.

Fürdőorvos: Dr. KOVÁCS ALADÁR.

Fürdőigazgatóság.